

Innspill til SVs arbeid for et mer etisk Oljefond

Av: *Framtiden i våre hender*

Innspill 1: Redusere investeringer i olje- og kull

Oljefondet har i dag investert 241 milliarder kroner i 90 av verdens 100 største børsnoterte oljeselskaper, og 67 av de 100 største kullselskapene. Selskapene sitter på så store karbonreserver at togradersmålet ikke kan nås om selskapene utvinner alle disse reservene. SV bør jobbe for økt samstemthet mellom norsk klimapolitikk og forvaltningen av Oljefondet og utrede strategier for hvordan fondet kan redusere investeringene i olje-, gass- og kullselskaper.

Innspill 2: Klare mål for miljø- og klimavennlige investeringer

SV bør jobbe for klare mål for andelen miljø- og klimavennlige investeringer i Oljefondet. Andelen bør økes til 5 prosent av porteføljen i 2015, og 15 prosent i 2020. Dette vil bidra til å skape den "kritiske massen" som er nødvendig for økt tillitt til grønne investeringer.¹ Investeringene må bidra til målbare, tidsbegrensete utslippsreduksjoner. Det er nødvendig med full åpenhet rundt den klimavennlige investeringsstrategien, og rom for kritiske innspill og debatt rundt hva som utgjør en "grønn" investering.

Innspill 3: ESG²-kriterier og positiv filtrering

SV bør jobbe for at hensyn til miljø, samfunnsansvar og selskapsstyring (ESG-faktorer) inkorporeres på lik linje med tradisjonelle finansielle hensyn i NBIMs investeringsvirksomhet. Hele oljefondets portefølje bør underlegges positiv filtrering basert på hvordan selskapene scorer på ESG-kriteriene. Åpenhet om hvilke selskaper som scorer høyt eller lavt på indikatorene er viktig for tredjeparts innsyn, og for at også «verstingselskaper» som havner utenfor kan påvirkes til å bli bedre. Dette er i tråd med en klimavennlig tolkning av dagens mandat for forvaltningen av SPU, men vil kreve nye retningslinjer for NBIMs forvaltning og eierskapsutøvelse.

Innspill 4: Alvorlig klimaskade inn i uttrekkskriteriene

I retningslinjene for utelukkelse fra Oljefondet heter det i dag at selskaper som medvirker eller selv er ansvarlig for alvorlig miljøskade kan utelukkes fra fondet. SV bør jobbe for at også «alvorlig klimaskade» inkluderes i retningslinjene for utelukkelse. I internasjonal miljørett er det økende vilje til å tolke klimaskade inn under samme regelverk for sanksjoner og kompensasjon som «ordinær» miljøskade.³

Innspill 5: Åpenhet om NBIMs selskapsdialoger

NBIM praktiserer aktivt eierskap gjennom dialog og kontakt med enkeltelskaper, men det er i dag ikke mulig å få innsyn i dialogene. SV bør jobbe for økt åpenhet om NBIMs dialoger med selskaper, herunder hvilke forventninger og mål NBIM har for dialogen, samt åpenhet om hvordan de måler framgang.. Det er en forutsetning for et godt og effektivt etikkarbeid.

¹Se beregninger fra ITUC og TUAC. *What role for pension funds in financing climate change policies?* 2012

² Environmental, Social and Governance

³ Se bla Oxfam, *Climate Change liability: Transnational law and practice*, 2011 (<http://policy-practice.oxfam.org.uk/publications/climate-change-liability-transnational-law-and-practice-191277>)

Innspill 6: Åpenhet om begrunnelser for stemmegiving

NBIM utøver også aktivt eierskap gjennom stemmegivning på porteføljeselskapenes generalforsamlinger. I 2011 stemte NBIM i 34 saker som omhandlet samfunnsmessige og miljørelaterte forhold utav de om lag 80 000 sakene banken stemte over. SV bør jobbe for at NBIM offentliggjør begrunnelser for stemmegivning som omhandler samfunnsmessige og miljørelaterte forhold. Offentliggjøringen bør tas inn som et eget punkt i NBIMs retningslinjer for stemmegivning.

Innspill 7: Åpenhet om NBIMs årlige statusrapporter

NBIM publiserer årlige statusrapporter (Sector Compliance Reports) som analyserer virksomheten til om lag 400 selskaper innenfor hvert av NBIMs satsingsområder. Kun de ti beste selskapene innenfor hvert område offentliggjøres. SV bør jobbe for at navnene på samtlige selskaper i undersøkelsene offentliggjøres. Det vil være et viktig verktøy for at sivilsamfunn og media skal kunne overvåke og presse selskaper som viser lite framgang innenfor satsningsområdene.

Innspill 8: Styrke observasjonslisten eller etablere annen tilbakevirkende mekanisme

Observasjonslisten slik den eksisterer i dag virker å være designet for å unngå å måtte kaste ut selskaper, og er ikke et effektivt verktøy for overvåking av selskaper som opererer i en etisk gråsoner. Det er sterkt behov for en mekanisme som kan sørge for oppfølging av selskaper som vurderes av Etikkrådet som etisk problematiske, men som ikke bryter med retningslinjer for utelukkelse. Finansdepartementet må sørge for at slike selskaper og identifiserte etiske utfordringer rundt deres virksomhet følges opp. Hvorvidt dette arbeidet bør ligge hos NBIM eller Etikkrådet må vurderes. Uansett er det behov for en tydeliggjøring av observasjon som verktøy i den etiske forvaltningen. Også i disse prosessene bør SV jobbe for at åpenhet tilstrebes.